

Eesti oma tuumajaamast tuleb rääkida

Üheks teguriks, millest inimkonna heaolu sel sajandil kõige rohkem sõltub, on ilmselt tuumaenergeetika. Mõistagi energiaprobleem laiemalt, kuid just tuumajaamad on need, millega fossiilkütuste vähenevmine uute allikate leidmiseni üle elatakse. Samas tekitab tuumaenergeetika tugevaid emotsionaalseid tõrkeid, mis paratamatult puudutavad ka poliitikutuid. Neid tõrkeid tuleb murda, olen veendunud, tuumaenergeetikast tuleb rääkida, et ühiskond selle mõttega harjuks.

Sõandasin 2007. aastal sõna võtta Eesti oma tuumajaama teemal. Ehkki seda refereeriti Delfis, ei järgnenud tavapäraselt netisõimu, vastupidi, kommentaarid olid heatahtlikud. Idee on kosunud ja täna võin Eesti Energia nõukogu liikmena kindnitada, et häirjal hoitakse sarvist. On konkreetne koostööprojekt USA arendajaga, mis töötab anda tulemuse juba järgmise kümnendi lõpus. Aga taas näib mulle, et poliitilist survet on juurde vaja, sest majandusministri retoorika on muutunud pigem ettevaatlikuks, et mitte öelda tõrjuvaks.

Tuumajaam tähendab kõige odavamalt elektrienergiat. Ennetamaks kriitikat, täpsustan, et jaama rajamiskulud on suured, ja uue jaama kapitalikulud on paratamatult kõrgemad kui vanadel, oma eluea lõpul jaamadel. Aga kütuse hind moodustab elektri omast tema puhul väga väikese osa ning ta kallinemine ei ole nii koormav kui teiste kütuste puhul.

Tuumaanergetika tähendab ka suuremat energijulgeolekut, kel jaam olemas, on ka stabiilne baasvajadus kaetud. Praeguse projekti puhul tähendaks kaks väikest, 330 MW reaktorit rohkem kui suvine miinimum. Enamuse vajadusest peame ülejäänud aastaegadel aga katma muudetavate võimsustega jaamade arvel, nii et põlevkivi või taastuenergia jäävad.

Julgeolekut tähendab ka tõsiasia, et kütust pakuvad lääneliku demokraatiaga liitlased, eeskätt Kanada ja Austraalia, mitte fundamentalistlike kalduvustega mittedemokraatiad. Kütust jätkub sajanditeks, mistõttu maailmas on alanud uus tuumajaamade ehitamise buum.

Siiski on tuumaenergeetika suured hirmud seotud just julgeolekuga. Kuid kaasajad jaamad on ohutud. Ka on nad keskkonnasõbralikud. Eraldi lahendamist nõuab jäätmeprobleem, kuid meie projekti puhul on see reaktori arendaja kohustus. Võtmeteema on ka koht, milleks Eesti puhul sobib ilmselt

Põhja-Eesti. Praegu on Looe-Eesti esimene eelistus, kuigi veel üle-eelmisel aastal näis sobivaim Sillamäe.

Jürgen Ligi

Uudis

Kiili valda kavandatakse kultuuriparki

Probleem

Kõrghoone Viimsisse ei sobi

Aktuaalne

SMS-laenudele pandi pidur peale

Valitsuses

Sotsiaalminister: suurim probleem on tööpuudus

Jätkub Kärü kiriku kordategemine

Kärust pärit riigikogulane Kalle Palling tegi järjekordse annetuse koduvalla kirikule, seekord tornikuuli ja -risti kuldamiseks.

Tornikuul ja -rist võeti alla kiriku katuse renoveerimistööde käigus. 1940. aastatel üles pandud kuul ja rist ei olnud kullatud. Pallingu sõnul ütles torni kuuli ja risti korrastanud sepp, et nüüd võiks need ära kullata. Seepeale kogusid Kalle Palling oma perekonnaga ning meelelahutusse võtjad Priit ja Peeter Rebane kokku 50 000 krooni, mille eest tornikuul ja -rist ära kullati. Kirikule anti need üle Eesti Vabariigi aastapäeval, 24. veebruaril. Tornikuul on kirikul muuhulgas koht, kuhu paigaldamise ajal on alati pandud päevakajalisi dokumente.

Ainulaadne kirik

Kärü kirik on 1860. aastal ehitatud puithoone, mis on kirikuõpetaja sõnul üks viiest tänaseni säilinud puukirikust Eestis.

Märkimisväärne rahasumma kiriku remondiks on aastate jooksul kogutud annetustena. Suurimateks annetajateks on olnud kohalikud elanikud ja eelmisel aastal ka peaminister Andrus Ansip, kes annetas kiriku remondiks 50 000 krooni.

Üle-eelmisest aastast sai kirik lisaraha riikliku programmi „Pühakodade säilitamine ja areng“ kaudu. 2007. aasta lisaeelarvest saadi 500 000 krooni ja 22. detsembril Kärü kirikus esinenud „Valge gospel“ kogus 16 000 krooni. „Läinud aastaks koostatud pühakodade renoveerimise eelarvest sai Kärü kirik veidi alla 1,25 miljoni krooni. Suur tänu kohalikele kirikuinimestele ja kultuuriministriumile,“ lausus Palling, kelle sõnul on Kärü kirik olnud talle kogu aeg südamele.

Kuul sisaldas ajalugu

Korrastamiseks maha võetud püssi- auke täis tornikuulist leiti mesilaspesa ja väike silinder, mille avamisel tuli välja 1935. aastast pärit kiriku 75. sünnipäeva laululeht, toonase õpetaja Eduard Uibo kirjutatud lühike ülevaade tornikuuli ja risti re-

Kalle Palling toetab ainulaadse Kärü kiriku renoveerimist.

mondist 1941. ja 1942. aastal. Õpetaja teate järgi „...pommitamiste läbi purunes suur osa akende klaasidest. Wene sõjaväed rikkusid kiriku esemeid ja osa neist viisid ära. Wii-
●●●●●●●●●●
Korrastamiseks maha võetud auke täis tornikuulist leiti mesilaspesa ja väike silinder, mille avamisel tuli välja 1935. aastast pärit kiriku 75. sünnipäeva laululeht.

mased saagisid ka torni palgid läbi ja tahtsid piksevarda traadiga torni maha kiskuda, kuid see ei õnnestunud, aga torni otsas olev raudrist oli kõveraks paenutatud...“ ning „...

kõveraks paenutatud risti tõi torni otsast maha Kärü koguduse liige Kaarel Aruväli 1941. a. detsembrikuul ja peale risti õgvendamist 8. jaanuaril 1942 wiis ta selle jälle üles ja naelutas torni tipule“. Lisaks sisaldas silinder ka lühikest ülevaadet sõjasündmustest – okupatsioonivägede (nii Vene kui Saksa) paiknemisest ja käitumisest kirikus 1941. aastal.

Oluline pühakoda

Kärü koguduse õpetaja Andres Tshumakovi sõnul oli ühel tindiga kirjutatud paberil ka vaevu loetav aastaarv 1960, kuid kahjuks oli paber saanud niiskust ja sealt lugemine nõuab natuke põhjalikumalt süvenemist, ehk ka paberi restaureerimist. Püssikuulidest auklik tornimuna viidi töökotta, leitud

dokumendid esialgu rahvusraamatukokku, kuid hiljem tagastatakse need Kärü kogudusele.

Praeguseks hetkeks on torni renoveerimistööd lõppenud. Katuse remonttööd jätkuvad vähemalt sügiseni. Renoveerimisprojekti raames saab korda kogu torniivert ja pikihoone katusekate. Kärus on alati olnud puidust kirik puidust katusega ja seetõttu valiti ka uueks katusekattematerjaliks puit. Muinsuskaitseameti soovitusel asendatakse aga seniajani kirikut katnud sindelkatus kimmkatusega.

Kalle Pallingu sõnul on kirik oluline nii kohaliku pühakojana kui ka kogukonna kultuurielavdava objektina. Kirikus toimuvad regulaarselt jumalateenistused ning kiriku kontserdid. **ET**

Juhtkiri

Uute lootuste kevad

Üks ettevõtja ütles aasta alguses ilusasti, et just keerulistel aegadel hakkatakse rohkem mõtlema selle peale, mis on tegelikult tähtis. Inimsuhted tõusevad esiplaanile, lähedased saavad tähtsamateks kui äripartnerid. Hoolivust ja armastust peaks rohkem olema. President manitses oma aastapäevakõnes, et ebakindlus ja teadmatus homse on kasvanud tasemele, mida me pole aastaid näinud. Kogu maailmas.

Üheks lahenduseks on mitmel mandril välja pakutud massiivne riigiabi. Raha juurdetrükkimine, isegi selle otse inimeste arvele kandmine nagu on juhtunud Jaapanis ja USAs, ei ole esialgu leevendust toonud. Trükipressid ei asenda tegelikku majandust. See kiratseb. Eestis teatakse seda hästi, aga kas mujal ka teatakse?

Kas töö leidmine on eeskätt töötuks jäänud inimese, riigi, omavalitsuse või veel kellelegi kolmanda mure? Tegelikult kõikide nimetatute. Kuidagi ei saa nõustuda tuntu ajakirjaniku ilkuva arvamusel, ühes muidu igati ontlikus telesaates, et nii nagu ajakirjandus hakkas kirjutama töötute arvu suurenemisest, nii hakkasid ka poliitikud kohe asja vastu huvi tundma ja tööturuametit külastama.

Aeg on üle saada vastandumisest, mis heidab erinevatesse leedidesse ettevõtjad ja riigiametnikud, ajakirjanikud ja poliitikud, noored ja vanad, pealinlased ja ülejäänud Eesti elanikud. Kõik need, kes peavad homset tähtsamaks, kui minevikujäänut, peavad koos pingutama, mitte üksteist süüdistama.

Suurim oht ongi loobuda ise pingutamisest. Valmis lahendus ei ole olemas. Nende pakkujad on populistid, ei enam. Eestis seni tehtud otsused pakuvad meile suure eelise: me ei ole õpitud abitusega hooletuks muutunud. Suurim võimalus on aga enese tarkuse ja teotahte liitmine teiste inimeste omaga. Eesti jätkuva edu võti on isetegemise tahtmine ja vähem aega, mis veedetud kirudes või norutades.

Keeruliste aegade tähtsaim õppetund on, et need panevad mõtlema, lahendusi otsima. Kerget valikuid enam ei ole. Kaasatriivimise võimalus puudub. Algaval kevadel ja eesootaval suvel tuleb meil kokku hoida nii raha säästmise mõttes, kui üksteisele küünarnukitunnet pakkudes. Siis on lootust, et uuel sügisel oleme üheskoos uuele edule lähemal kui praegu.

Kostivere Põhikool igatseb remonti.

Kostivere kool ootab euroraha

Kostivere alevikus on inimesed ootusärevuses, sest kaua on räägitud kohaliku koolimaja, Kostivere Põhikooli korrastamisest.

Vallavõim on inimestele pikade aastate jooksul andnud kooli rekonstrueerimise kohta suuri lubadusi. Nüüdseks on jõutud niikaugemale, et kooli rekonstrueerimisprojekt on peagi kaante vahel. Projekteerimisega on lahenduse saanud nii seni puuduvad kooli aula kui ka spordiplats, hoonesse on kavandatud rajada uued ruumid valla raamatukogule ning perearstikeskusele. Perearstidele koolimaja juurde ruumide rajamisega leeveneb veel üks tõsine probleem, nimelt vabanevad sellega aleviku lasteaias ühe lasteaiarühma tarbeks ruumid ning seega lüheneb lasteaiajärjekord.

Projekteerimine ei ole aga siiski veel lahendus. Kui valla puuduvad

vahendid projektide elluviimiseks, jäävad ilusad mõtted vaid paberile tolmu koguma. Ilmselt ei ole kellelegi enam uudis, et majanduses ei ole praegu parimad päevad. See paistab väga teravalt välja nii riigi kui ka omavalitsuste eelarvetes. Selles olukorras on riiklikuks prioriteediks seatud euroraha võimalikult suuremas ma-

Ilmselt ei ole kellelegi enam uudis, et majanduses ei ole praegu parimad päevad. See paistab väga teravalt välja nii riigi kui ka omavalitsuste eelarvetes.

hus ärakasutamine. Kindlasti ei tohiks endale eesmärgiks võtta euroraha kulutamist, vaid ikka asjalikku ja sihipärast kasutamist, mis annaks meie inimestele tööd ning mille abil saaks palju riiklikke ja kohalikke probleeme lahendada.

Kohalikes eelarvetes on kõige suuremaks kululiigiks hariduskulud. Just koolimajad ja lasteaiad on suurima investeeringuvajadusega objektid, mis seavad kohalikele eelarvetele suuri väljakutseid. Teatavasti vähendati riigieelarve kärpepaketi raames ka kohalike omavalitsuste tulubaasi. Lisaks seadis riik piiranguid ka omavalitsuste laenule, mille kohaselt tohib edaspidi laenuga fiinantseerida vaid projektide kaasrahastamist. Kuidas siis lahendada hädavajalikke haridusobjektide renoveerimisi?

Euroopa Liit aitab

Õnneks ei ole riik omavalitsusi selle probleemiga päris üksi jätanud. Selle tarbeks on alates 13. veebruarist taas võimalik taotleda investeeringutoetust avalike teenuste arendamiseks Euroopa Regionaalarengu Fondist, mille raames rahastab riik kohalike omavalitsuste investeeringutoetuste kava (KOIT kava) alusel projekte 700 miljoni krooni ulatuses. Toetust on võimalik saada eelkõige koolide ja las-

Kommentaar

Andrus Umboja, Jõelähtme vallavolikogu majandus- ja rahanduskomisjoni liige

Hetkel on Kostivere kooli projekteerimine lõpusirgel ning peagi esitatakse ka finantseerimistoetus. Kostivere kooli rekonstrueerimine KOIT kava raames on sisuliselt ainuke reaalne võimalus selle kooli korrastamiseks lähikümnendi perspektiivis. Teades valla finantsolukorda pean ma ausalt ütleva, et omavahenditest seda teha on ebareaalne, samuti on riik seadnud omavalitsuste laenamisele ette ranged piirid. Loodan, et Jõelähtme valla taotlus saab riigilt positiivse lahenduse.

teadade ning sotsiaalabikeskuste ehitamiseks ja remontimiseks. Ka Jõelähtme valla on kavas esitada KOIT kava taotlus Kostivere Põhikooli rekonstrueerimiseks. IETI

Keskkonnaminister soovib Viimsi kõrghoone planeeringu peatada

Keskkonnaminister Jaanus Tamkivi saatis Viimsi vallavolikogu esimehele Aarne Jõgimaale kirja, milles soovib peatada Miiduranna sadama detailplaneering.

Plaan näeb ette ehitada Miiduranna sadamasse elurajoon, mis tipneks kõrghoonega, mille piirkõrguseks on märgitud 220 meetrit ja korruste arvuks 60. Võrdluseks: Tallinna teletorni kõrgus on umbes 315 meetrit ja Oleviste kirikutorni kõrgus üle 130 meetri. Lisaks tähendaks see 1000 täiendava elaniku toomist Viimsi poolsaarele, kus niigi on probleeme joogiveega, lasteaiade ja koolikohtadega. Planeering ise ei näe ette ühegi sotsiaalobjekti rajamist.

Puudulik uuring

Kirjas seisab, et keskkonnaministerium kiitis läinud aasta 27. augustil Miiduranna sadama maa-ala ja lähikinnistute detailplaneeringu keskkonnamoju strateegilise hindamise

Koht Miiduranna sadamas, kuhu planeeritakse kõrghoone.

programmi heaks tingimisel, et selle käigus hinnatakse muuhulgas ka detailplaneeringu elluviimisega naaberomavalitsustele avaldatavat mõju.

Kuid Miiduranna sadama-ala ja lähikinnistute detailplaneeringule teos-

tatud keskkonnauuring hõlmab küll detailplaneeringu ala, ometi mõju naabritele, näiteks Tallinna linnale, on käsitletud vähesel määral. Jaanus Tamkivi kinnitusele on keskkonnaministeriumisse laekunud ka piirkonna elanike kirjad, milles väljendatakse muret ja rahulolematust detailplaneeringuga kavandatava suhtes.

Kirjade autorid on viidanud asjaolule, mille järgi kavandatav tegevus mõjutab oluliselt suuremat ala kui Miiduranna sadama ja lähikinnistute ala.

„Seetõttu on vajalik hinnata kavandatud tegevusega kaasnevaid mõjusid laiaulatuslikumalt kui nimetatud ala,“ kinnitab keskkonnaminister.

Palju vastuolusid

Miiduranna sadama maa-ala ja lähikinnistute detailplaneeringu keskkonnamoju aruandes on märgitud, et põhialuste osas ühtib Miiduranna sadama maa-ala ja lähikinnistute detailplaneering koostamisel oleva Viimsi valla Haabneeme aleviku ja lähiala

üldplaneeringu lahendusega. Samas on seal näiteks vastuolu, et detailplaneeringuga ei nähta ette ühiskondlikke hooneid. „Planeerimiseadus lähtub aga põhimõttest, mille järgi planeerimisprotsess toimub üldiselt üksikule ehk antud juhul üldplaneeringu seab raamistiku detailplaneeringu koostamisele,“ kirjutab minister.

Keskkonnaminister Jaanus Tamkivi on oma kirjaga teinud vallavolikogu esimehele Aarne Jõgimaale ettepaneku peatada Miiduranna sadama detailplaneering ja selle keskkonnamoju strateegilise hindamise aruande kuni Haabneeme aleviku ja selle lähiala üldplaneeringu ning Haabneeme aleviku ja lähiala üldplaneeringu keskkonnamoju strateegilise hindamise valmimiseni.

Ministerium on seisukohal, et Miiduranna sadama maa-ala ja lähikinnistute detailplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnevat keskkonnamoju naaberomavalitsustele tuleb hinnata põhjalikumalt. IETI

Õpilasfirmad annavad eluks vajaliku kogemuse

Parim võimalus kooliajal ettevõtlust õppida ja esimesed kogemused ettevõtjana saada on luua õpilasfirma, märgib Kohila Gümnaasiumi õpetaja Margot Sarv.

Kohila Gümnaasiumis õpitakse majandust Junior Achievementi programmide järgi. Tegemist on kasumit mittetaotleva organisatsiooniga, mis tegutseb alates 1992. aastast ning on pakunud Eesti noortele programme ja õppimisvõimalusi praktilise majandushariduse omandamiseks. Neis programmides on suur tähtsus õppimisel tegevuse kaudu.

Ettevõtlus selgeks

Majanduse tundides saavad õpilased ülevaate majandusteooria olemusest ja ettevõtja ees seisvatest probleemidest. Õpitakse hindama nii töötajale kui ka ettevõtjale vajalikke iseloomuomadusi ja ettevõtjaks kujunemist mõjutavaid tegureid. Omandatud oskusi rakendavad õpilased õpilasfirma käivitamisel. Õpilasfirma programmi raames loovad õpilased oma firma, toodavad ja müüvad oma tooteid või teenuseid. Kursuse käigus koostatakse äriplaan ja õpitakse pidama aruandlust.

Õpilasfirma töötab ühe õppeperioodi ja õppeprotsessi lõpus see likvideeritakse. Igal aastal korraldatakse õpilasfirmade laatu ja kevadel selgitatakse võistlustel Eesti parim õpilasfirma, kes esindab Eestit Euroopa õpilasfirmade võistlusel. Õpilasfirmadel on võimalus osaleda ka Euroopa õpilasfirmade laatel.

Laadad üle Eesti

„Olin olnud 15 aastat matemaatikaõpetaja ja et oma koolirõõme suurendada, läbisin Junior Achievementi õpetajakoolituse ja hakkasin kümme aastat tagasi Rapla Vesiroosi Gümnaasiumis andma ka majandusõpetuse tunde,“ räägib Margot Sarv. „Aas-

Pildil flüüsist kapuutssalle valmistav Kohila Gümnaasiumi õpilasfirma STUUPAK. Vasakult Mari-Liis Heinmäe, Pihel Pent, õpetaja Margot Sarv, Janne Jakobson, Carina Liiber ja Jacqueline Osbok.

ta hiljem alustasime õpilasfirmadega, mida esimesel aastal oli lausa viis. Osalesime Eesti laatel ja käisime ka Eu-

Õpilasfirma programmi raames loovad õpilased oma firma, toodavad ja müüvad oma tooteid või teenuseid.

roopa laadal Norras Stavangeris. Igal aastal alustasid 11. klassi õpilased ühekahe õpilasfirmaga, et oma kätt äri maailmas proovida.“

Tänaseks õpetab Sarv majandust

neljandat aastat Kohila Gümnaasiumis.

Kui algaastatel oli Eestis ainult Tallinna ja Tartu laatu, siis nüüd on laadad juba paljudes Eestimaa nurkades: Pärnus, Narvas, Võrus ja Raplas. Laadad toimuvad suurtes kaubanduskeskustes. Ka tänava on Euroopa laatu Norras, seekord aga polaarjoone taga Bodos.

Ettevõtjate järelkasv

„Rapla laatu on minu lapsuke ja sel aastal toimus see viiendat korda. Osalejaid on olnud igast Eestimaa nurgast: Jõhivist, Värskast, Luunjast, Pärnust, Tartust, Tallinnast ja Kohilast,“

räägib Sarv. Sel aastal aitasid laada läbiviimisel Reforminoored. Alati on toeks olnud ka Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus.

Sarve sõnul Euroopa ettevõtjad toetavad õpilasfirmasid. „Nad on näinud, et sealt tuleb neile järelkasv ja nad ei pelga ka konkurenti,“ sõnab Sarv.

Eestis võideldakse tema sõnul ikka veel selle eest, et iga gümnaasiumiõpilane saaks majanduse algteadmisi. Kuid tulevikus õpivad Sarve sõnul majandust juba ka põhikooli ja kutsekooli õpilased. **ET**

Kultuuriminister investeerib Kiili valda

Kultuuriminister kavatseb Harjumaale Kiili valda kümne hektari suurust Kultuuri Tehnoparki, kuhu koonduks esmajärjekorras Eesti filmitootmine.

Kultuuriminister Laine Jänese sõnul on see investeering Eesti filmitootmisse, mis on olnud pärast Eesti riigi iseseisvumist suures osas omapead. „Esimese etapi raames on kõne all mängufilmide paviljonikompleks ja Nukufilmi võimalik uus tootmiskompleks. Tulevikus võiksid Kultuuri Tehnopargis omale koha leida teisedki

Kultuuriminister Laine Jänes.

ruumilises mõttes mahukad loomemajanduse ettevõtted,“ selgitas kultuuriminister Jänes.

Välismõõde oluline

Kultuuriminister Meelis Muhi ütles, et praegu on Eesti audiovisuaalvaldkonna hinnanguks rahaline maht 300 miljonit krooni aastas. „Valdkonnas tegutseb aktiivselt umbes 30 filmitootmisettevõtet, inimesi töötab sel alal ligikaudu 300-350. Eesti filmitootmise keskuseks kavandatud Kultuuri Tehnopark omab kindlasti ka välismõõdet, suutes lisaks rahvuslike filmitootjate teenindamisele pakkuda kvaliteetseid teenuseid välismaistelegi filmitootjatele,“ rääkis Muhi.

2009. aastal on kavas ettevalmistatud ruumiprogrammi, situatsiooni- ja detailplaneeringu koostamiseks, pärast detailplaneeringu heakskiitmist keskendutakse kommunikatsioonide projekteerimisele ja väljaehitamisele ning hoonete projekteerimisele ja väljaehitamisele.

Kultuuriminister peab oluliseks projektile kaasfinantseerijate leidmist, potentsiaalsete koostööpartneritena näeb minister selles osas kohalikke ja rahvusvahelisi filmitootmisettevõtteid.

Kultuuriminister on 2009. aastaks planeerinud Kultuuri Tehnopargile 500 000 krooni. **ET**

Lühidalt

Keila elanike arv suureneb

Selle aasta kahe kuuga on Keila elanike arv kasvanud 48 kodaniku võrra.

Märtsi alguse seisuga on elanike registris ennast Keila linna elanikuks deklareerinud 9787 inimest. Aastavahetusel elas registri järgi Keilas 9739 inimest.

Keila elanike arv on suurenenud juba aastaid. Möödunud aastal suurenes Keila elanike arv 251 inimese võrra. Nendest oli vastsündinuid 102.

Eelmise aasta teisel poolel sündinud 59 keilakale ja nende vanematele korraldas linnavalitsus 27. veebruaril beebiballi. Tavapäraselt saavad Keila uued kodanikud kingituseks hambalusika ja vastava tunnistuse, nende vanemad aga 5000 kroonise sünnitoetuse. Kingitused andis üle linnapea Tanel Möistus. Esinesid Rukkiliile lapsed ja Katrin Mandel.

Rapla spordihoone sai nurgakivi

Märtsi keskel paigaldati pidulikult uue Rapla spordihoone nurgakivi. Kohal olid asjaosalised ning tulevased koostööpartnerid. Ehitustöödega alustati eelmise aasta lõpus ja loodetakse valmis saada veel selle aastanumbri sees.

„Raplas on sport au sees,“ räägib Rapla vallavanem Aare Heinvee. „Eriti edukad olime me korvpallis!“ Raplaspordihoone oma kahe korruse ja 4182 m² kasuliku pinnaga on maakonna suurim. Hoones asub 1200 m² suur saal, mis mahutab kaks täismõõtmega korvpalliväljakut. Saalis saab korraldada kohaliku, Eesti ja ka rahvusvahelise tasemega võistlusi. Saalil on stationaarne tribüün 240 istekohaga. Suuremate võistluste korral saab kasutada lahtitõmmatavaid teleskooptribüüne. Lisaks korvpalliväljakule asub piki saali seina kolme reaga 70 m pikkune jooksurada. Jooksuraja lõpetab spetsiaalse kattega kaugushüppekast.

„Loomulikult ehitatakse ka jõusaal ja aeroobikasaal,“ räägib vallavanem. Täiesti uudne on aga see, et aasta pärast saab Raplas mängida squash, sest selle tarbeks on spordihoones lausa kaks ruumi. Samuti on ruum õhkreivade ja vibulaskmise lasketiiruks. Uude spordihoonesse on projekteeritud veel neli sauna ja riietusruumid 250 inimesele.

Spordihoonet saab kasutada ka suurte kultuuriürituste korraldamiseks, kuna suur saal on varustatud tasemel audio- ja videoprojektsiooni süsteemiga ja mahutab kuni 1000 pealtvaatajat.

„Ennelõunal on spordihoone eelkõige koolinoorte kasutada, pärast seda kõigile spordisõpradele,“ ütleb Aare Heinvee, kes ka ise uude hoonesse sportima plaanib minna.

Kärt Luik

Tasub teada

Riigikogu liige Lauri Luik

Gümnaasiumi sisseastumiskatsed seadustati

Riigikogu võttis vastu põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muudatuse, mis likvideerib gümnaasiumi sisseastumiskatsete läbiviimise senised seaduseriivid.

Riigikogu kultuurikomisjoni liikme Lauri Luige sõnul tingis seadusemuudatuse Riigikohtu otsus, mille kohaselt ei luba kehtiv seadus õpilaste gümnaasiumisse vastuvõtmiseks täiendavaid katseid korraldada. „Ometigi on gümnaasiumi sisseastumiskatsete korraldamine koolide pikaldane praktika,“ kommenteeris seadusemuudatust Luik.

Luige sõnul ongi eesmärgiks kehtestada koolide senisele praktikale seaduslik alus. „Seni kehtinud seaduse kohaselt oleks pidanud gümnaasiumisse vastu võtmiseks arvestama vaid põhikooli lõpetamise tulemusi. Kehtinud süsteemi üks ühele järgimine oleks tekitanud aga õpilaste gümnaasiumitesse vastu võtmisel palju segadust,“ lausub Luik.

Vastu võetud seadusemuudatus tagab gümnaasiumiastme ühtlasema kvaliteedi, mida ei ole võimalik saavutada üksnes põhikooli lõpetamise tulemuste võrdluse abil.

Koolid saavad jätkata seadusega kooskõlastatud senist praktikat juba käesoleval kevadel.

Toomas Viks

Raidma: NATO sõnum olgu selge

Riigikogu riigikaitsekomisjoni kohtumisel Suurbritannia parlamendi kaitsekomisjoniga olid kõne all kahe riigi kaitsekoostöö ja julgeolekuolukord pärast Venemaa-Gruusia konflikti.

Briti parlamendisaadikute sõnul on nende eesmärk mõista, missugused on Venemaa-Gruusia konflikti tagamaad ja mis Venemaal toimub. Kohtumisel toimus elav arutelu NATO kollektiivkaitse nähtavusest ning mõjust Euroopa ja Venemaa suhetele.

„Kuna Suurbritannia kaitsekomisjoni delegatsioon tuli just Moskvast ning Riigikogu riigikaitsekomisjoni delegatsioon Washingtonist, oli hea võimalus jagada kohtumistel kogutut. Meie sõnumi ühese mõistmise nimel on taolised parlamentaarsed kahepoolsed kohtumised väga olulised,“ märkis riigikaitsekomisjoni esimees Mati Raidma.

Kohtumisel rõhutati Eesti ja Briti kaitsejõudude head koostööd Afganistanis ja sidemeid läbi Eesti Vabariigi 90 aasta pikkuse ajaloo. Mõlemad pooled kinnitasid, et Afganistani puhul on tegemist Eesti ja Briti reaalse ja eduka sõjalise koostööga.

Raidma hinnangul on oluline jätkata dialoogi NATOga liitumise küsimuses nii Gruusia kui ka Ukrainaga, vaatamata teatud tagasilöökidest Gruusias ja Ukrainas ebakindlusele. Lisaks peab Euroopa Gruusia sündmusi silmas pidades palju aktiivsem olema oma naabrussuhtluses, seda ka Aserbaidžaanis, Armeenias, Moldovas ja Valgevenes.

ET/Riigikogu pressiteenistus

Riigikogu pani SMS-laenu intressile piiri

Riigikogu võttis ühehäälselt vastu eelnõu, mis kehtestab SMS-laenu intressidele paindliku piirmäära.

Vastuvõetud seadusemuudatus pöörab ümber tõendamiskohustuse ja seab selle laenuandjale, luues olukorra, kus kehtestatud piirmäärast suurema krediidi kulukusega tehingut peetakse heade kommetega vastuolus olevaks juhul, kui laenuandja ei tõenda vastupidist.

Tarbijakrediitdilepingute juures eeldatakse, et kui tasutav krediitkulukuse määr ületab krediidi andmise ajal Eesti Panga viimati avaldatud keskmist tarbimislaenu kulukuse määra enam kui kolm korda, peetakse vastastikuste kohustuste väärtust heade kommetega vastuolus olevaks.

Reformierakondlane Taavi Rõivas ütles Teatajale muutusi selgitades, et justiitsminister Rein Langi algatatud seadusemuudatus on esimene tõsine samm röövellike intressimäärade SMS-laenude piiramiseks. „Kui seni tegutsesit õiguslikus vaakumis, kus kõik oli näiliselt lubatud, siis nüüd

Taavi Rõivas on rahul, et Riigikogu asus liigkasuvõtjaid ohjeldama.

kehtib SMS-laenudele sarnane reeglistik pankade poolt väljastatavate laenuodetega,“ selgitas Rõivas.

Silver Pukk

Alternatiiv kiiralaenu pakkujale

Ülikõrgete laenuintressidega SMS-laenudele on konkureerivaks laenu-teenuse pakkujaks hiljuti turule sisenenud uus nähtus – sõbralaen. Tegemine on internetikeskkonnaga, kus üks eraisik saab anda teisele eraisikule oksjoni tulemusel kokku lepitud intressimääraga laenu. Selle teenuse puhul ei ole vahendajaks ühtegi ettevõtet, panka ega muud finantsasutust. Loodetavasti muudab see ka kiiralaenu turul intresside väiksemaks ning vabal turul konkurents on tervendav nähtus iga teenuse puhul.

Soov teisi abistada on eestlastel olemas

Kui veel kümme aastat tagasi vajas Eesti ise arenguabi, siis nüüd oleme aasta aastalt järjest enam muu maailma riike abistama hakanud.

Aasta tagasi asutatud mittetulundusühing Mondo koondatakse endas inimesi, kellel igapäevatoe kõrval olnud tegemist ka rahvusvaheliste humanitaararenguabi projektidega ÜRO, UNICEFi ja vabatahtlike organisatsioonide raames. „Soovisime selle kogemuse Eestis ühte kohta kokku võtta,“ räägib üks Mondo asutajatest ja selle juhatuse esimees Mati Raidma.

Organisatsiooni tegevus jaguneb Raidma sõnul kolme suunda: kriisiabi üleujutuste, loodusõnnetuste, aga ka humanitaarkatastroofide ohvrite-

„Soovisime selle kogemuse Eestis ühte kohta kokku võtta.“

le; arenguabi, millest praegu olulisim Afganistani Helmandi provintsi tervishoiu olukorra parandamine, ning maailmaharidus, mille raames soovitakse teadvustada Eesti ühiskonnas arenguabi andmise vajadust ja võimalust. „Muuhulgas on meil praegu

KATRINA SOKK

Mati Raidma hinnangul soovib iga arenguabi toetaja teada, kuidas tema annetatud raha kasutatakse.

töös projekt, mille raames saab raha annetada konkreetsetele mikroprojektidele. Annetuse eest saab näiteks mõni laps kolmandas maailmas koolis käia või parandatakse kohaliku infrastruktuuri ja soovi korral võib annetaja seda kas või vaatama sõita.

Selline tagasisidestatud abi on oluliselt konkreetsem, kui vaid umbmäärane rahaülekanne mingi organisatsiooni kontole,“ selgitab Mati Raidma.

Riigikogus riigikaitsekomisjoni esimehena töötav Raidma märgib, et

eestlased soovivad järjest enam abistada. Ta lisab sedagi, et Mondos palgalisi töötajaid ei ole ja organisatsioon osalejatele kellelegi tasu ei maksta. „Tegu on puhtalt vabatahtliku tegevusega,“ selgitab ta.

Peep Lillemägi

Mondo kohta lähemalt www.mondo.org.ee

Hanno Pevkur: riigi raha tuleb kasutada targalt

Teatajale andis intervjuu uus sotsiaalminister Hanno Pevkur, kes märkis, et peab üheks suuremaks väljakutseks töötusega seotud probleemide lahendamist.

Esimene kuu sotsiaalministrina on seljataga. Kuidas see aeg on möödunud?

Esimene kuu on olnud väga tihe. Ametit vastu võttes teadsin, et sotsiaalministri amet on raske ka headel aegadel, seda enam nüüd, mil majanduslangus on asetanud meid sootuks teistsugusesse olukorda.

Esimesse töökuusse on mahtunud kohtumised uute kolleegide ja sotsiaalpartneritega, materjalide läbitöötamised, probleemide arutelud ja lahenduste otsimised. Sotsiaalministeeriumi valitsemisala on tõeliselt lai ja mitmekesine ning hõlmab kogu inimese elu. Igas sektoris on meie ees palju väljakutseid. Ühtegi ala ei tohi jätta tähelepanuta, sest iga otsus, mis sotsiaalministeeriumis tehakse, puudutab kõiki meid väga konkreetselt.

Tegevusi on kindlasti palju, aga kui nimetada suurimaid eesmärke, siis mis need oleksid?

Astusin ametisse hetkel, kus sotsiaaltemaatika on väga suure tähelepanu all. Esimene mure ongi iga päevaga kasvav töötus ning sellest kooruvad probleemid, mis puudutavad nii tervise- kui sotsiaalvaldkonda. Oluline on, et töö kaotanud inimene ei jääks üks, vaid ta saaks tuge ning head nõu, kuidas toime tulla. Töötuse leevendamist ning inimese võimalikult kiiret tööle tagasi saamise võimalusi arutasime hiljuti ja arutame ka edas-

KATRINA SOKK

Sotsiaalminister Hanno Pevkur soovib, et töötud võimalikult kiiresti uue ameti leiaksid.

pidi töötajate, tööandjate ning teiste ministeeriumite esindajatega.

Kindlasti on praegusel ajal erineva riigipoolse abi ootus suurenenud, raha jällegi vähem, kui varem. Kuidas selle olukorraga toime tulla?

Soovid ja tahtmised lisaraha järele on sotsiaal- ja tervisevaldkonnas alati suured. Samas peame mõistma, et riiki

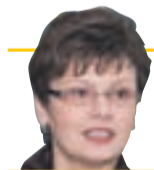
.....
Oluline on, et töö kaotanud inimene ei jääks üks, vaid ta saaks tuge ning head nõu, kuidas toime tulla.

gi rahakotis on täpselt niipalju raha, kui seda parasjagu on, ning praegu on ressursid eriti piiratud. Peame väga

täpselt kaaluma, kuhu riigi raha suunata, et see oleks kasutatud targalt ja tooksid parimat tulemust – inimesed oleksid tervemad, pered oleksid tugevad, abivajajad saaksid abi ja nõu. Jah, praegu on majanduses keerulised ajad, aga ühte hoides ning tarku otsuseid tehes saame neist läbi ning kasvame ühiskonnana tugevamaks.

Küsitles Kairi Lutt

Kultuuripealinnaks saamise okkiline tee

Laine Jänes, Eesti Vabariigi kultuuriminister

Tallinna ettevalmistused kultuuripealinnaks valmistumisel on silma torganud mõttetute kempluste ja küsitavate rahvaküsitlustega – nagu näiteks Tallinna Linnateater versus Kultuurikatel.

Teotahet ja sisulist huvi kultuuripealinna programmi ettevalmistamiseks pole kahjuks märgata olnud.

Tallinn soovis ise kultuuripealinnaks saada

Üks võistluse põhimõtteid on, et see on linnade vaheline konkurss ja seetõttu tuleb teha kultuuriaasta ettevalmistused, leida põhilised vahendid projekti läbiviimiseks võitnud linnal endal. Toona oli ka üks Eesti žürii valikut mõjutanud tegureid kaalukas väide, et Tallinna linn saab nen-

de ettevalmistustega finantsilises plaanis paremini hakkama kui väikesemad linnad.

Riik esitas konkursil väljavalituks osutunud Tallinna Euroopa 2011. aasta kultuuripealinna kandidaadiks. Esitasime Tallinna, aga linnajuhtide väljajätlemistest jääb vägisi mulje, et korraldusõigus on hoopis riigi kanda. Ilmselt püütakse süüdistuste taha peita neil endil tekkinud probleeme protsessi ettevalmistamisel. Arvestades igaks juhuks kõiki võimalikke arenguid, ja soovides kindlustada kultuuripealinna programmi olemasolu 2011. aastal, on riik koostanud alternatiivkava kultuuriaasta sündmuste korraldamiseks. Loodetavasti seda kava siiski kasutama ei pea, sest koostöö kultuuriaastat ettevalmistava sihtasutuse juhi ja meeskonnaga on hea ja muutub järjest paremaks.

Eelarvekärbe ei puuduta

Loomulikult on kultuuripealinna tiitli tulek Eestisse suureks auks kogu riigi, kes toetab nii täna kui edaspidi paljusid selliseid suurüritusi, mis so-

SCANPIX: PEETER LANGOVITS, POSTIMEES

Tallinn kandideeris uljalt kultuuripealinnaks.

bivad suurepäraselt kultuuripealinna kavasse – olgu nendeks siis PÖFF, Birgitta festival, Jazzkaar või ka 100% riigi poolt rahastatud laulu- ja tantsupidu, mis saigi toodud spetsiaalselt tavapärasest rütmist aasta varasemaks, et esitleda seda kogu maailmale. Lisaks veel sihtasutusele Tallinn 2011 eraldatavad toetused erinevateks sündmusteks, milleks eelmisel aastal eraldasime 4,5 miljonit ning tänavuses

eelarves on 10 miljonit krooni. Vaatamata mahukatele eelarvekärbetele jäi see raha puutumata.

Vaidlemine kui valimispropaganda

Samuti investeerib riik nii Eesti kui ka euroraha Tallinna avamiseks merele – 166 miljonit krooni läheb Meremuuseumi Lennusadama ja vabaõhukepsipositsiooni väljaehitamisse. Kindlasti on oluline ka ligi 60 miljoni krooni suurune investeering Eesti Ajaloomuuseumi suurgildi hoonesse, kus oleks veelgi atraktiivsemalt võimalik turistidele meie ajalugu tutvustada.

Kultuuriministeerium töötab järjekindlalt kultuuripealinna projekti heaks vastavalt võimalustele ja oma loomingulist panust andes. On ilmselt, et Tallinna linnajuhtide pidev vastandumine riigiga on rakendatud oktoobrikuu valimiste, aga mitte kultuuripealinna vankri ette. Sellest on kahju, aga nende stiil ka ei üllata. Loodame, et pärast 2009. aasta valimisi suudab linn taas sisuliselt Tallinn 2011 programmi juurde tulla.

Tasub teada

Hinnalangus Eestis jätkub

Veebruaris odavnes tarbija ostukorv Eesti Statistikaameti andmetel 0,3 protsendi võrra. Võrreldes möödunud aasta veebruariga on hinnatase 3,4 protsenti kõrgem. Viimase nelja kuu jooksul on Eesti hinnatase alanenud 1,5 protsendi võrra.

Majandusaktiivsuse kokkutõmbumisel jätkub surve hindade alanemisele. Nõudlus on nõrk maailma majanduse madalseisu tõttu ja see on alla toonud paljude toormete ning kaubagruppide hinnad. Maailmamaajanduses on palju vabu tootmisressursse viidates hüviste edasisele odavnemisele.

Eesti majanduslangus vähendab nõudlust ja selle tulemusel on korjageritud järjest enamate hüviste hindasid. Nii on reageerinud juba paljude teenuste hinnad, nt takso- ja majutusteenused, üür, söömine väljaspool kodu. Samas võtab majanduslanguse jõudmine osade kommunaalteenuste hindadesse rohkem aega. Kui ülejäänud hinnad langevad, siis on ka nende teenuste hindade langus hädavajalik.

Soojusenergia odavnes veebruaris viis protsenti ja lähiajal alanemise trend jätkub.

Positiivsena tasub kindlasti mainida piimatoodete letihindade odavnemist, mis tuleneb suuresti ülepakkumisest ja kokkuostuhindade alanemisest. Piimatoodete hinnad alanesid aasta teisel kuul peaaegu kaks protsenti. Samas on teravilja- ja lihatooted veel vähe odavnenud, mistõttu on siin oodata suuremat hinnalangust.

Järgmistel kuudel jätkub Eesti hinnatase alanemise trend.

Martin Lindpere, Eesti Panga ökonomist

Lennujaam saab Lennart Meri nime

Sügisel, kui toimus uuenenud Tallinna lennujaama pidulik avamine, millega tähistati ligi kaks aastat kestnud reiserterminali laiendamise ja lennu-liiklusalala rekonstrueerimistööde lõppu, kuulutas peaminister Andrus Ansip välja valitsuse otsuse anda president Lennart Meri mälestuse jäädvustamiseks kevadel, presidendid 80. sünniaastapäeval, lennujaamale uus nimi – Lennart Meri Tallinna Lennujaam. Tallinna linnavalitsus on nüüdseks valitsuse ettepanekuga nõustunud.

„Lennart Meri oli Tallinna vapimärgi kavaler. Tallinna linn peab oluliseks tema tegevust Tallinna muutmisel Euroopa Liidu ühe liikmesriigi pealinnaks ning tema suurt panust kirjaniku ja vabariigi presidendina Tallinna rahvusvahelise maine loomisel ja Tallinna identiteedi kujundamisel,” vahendas Raepress linnavalitsuse arvamust.

Kohanimeseadus sätestab, et kui kohanime määrab Vabariigi Valitsus, küsitakse enne määramist asjaomase kohaliku omavalitsuse, Tallinna lennujaama puhul seega Tallinna linnavalitsuse ja Rae vallavalitsuse ja kohanimenõukogu kirjalikku arvamust.

Lühidalt

Rapla kivisild saab suve lõpuks renoveeritud

Rapla Kivisilla renoveerimistöödega plaanatakse valmis saada suvel. „Kivisilla juurde on kavas ehitada ka kaks täiesti uut jalakäijate silda ning neist eemale veel üks – torusild – üle Rapla jõe,” rääkis Eesti Teatajale Rapla vallavanem Aare Heinvee.

Vald on seadnud eesmärgiks saada jalakäijate sillad valmis samal ajal kui Kivisild.

Ehitatakse ka teelõik, mis ühendaks Kevade tänavat, torusilda ja Staadioni tänavat.

Valla arvutuste kohaselt läheb torusilla ning uue teelõigu ehitus kokku maksma ligi 2,5 miljonit, täpse summa saab öelda siis, kui tehakse parim pakkumine on teada.

JULIJA RÜSSE

Rapla Vesiroosi Gümnaasiumi renoveerimistööd on lõpusirgel

Aprillis lõpeb remonditööde kolmas etapp. „Renoveerimistööd on kestnud juba kaks suve,” räägib Rapla vallavanem Aare Heinvee.

Esimese etapi käigus said korda kõik aknad, ukсед, katus ning fassaad. Teise etapiga tehti korda klassiruumid.

„Nüüd on käsil kolmas ning viimane etapp. Selle käigus tehakse korda administratiivkorpus. Korda saavad õpetajate ruumid, garderoob, aula,” loetleb Heinvee.

„Kooliskäimist remonditööd õnneks ei sega,” ütleb vallavanem. Vesiroosi Gümnaasiumi lastel on põhjust rõõmu tunda, sest lisaks renoveeritud koolimajale saavad noored hakata sportima uues Rapla spordihoones, mis selle aasta lõpus kooli kõrval avatakse.

Selgusid Raplamaa laulukarusselli võitjad

Mõni päev enne vabariigi sünnipäeva oli Rapla kultuurikeskuses maakonna laulukarusselli lõppkontsert, kus valiti Raplamaa parimad lauljad igas vanuserühmas.

3-4-aastaste seas võitis Karmen Kungla Märjamaa Laste Laulustuudios, tema juhendaja on Marju Plamus; 5-6-aastaste hulgas oli parim Hanna Liisa Kuusing Kehtna lasteaiast Siller, juhendaja on Kätlin Lang; 7-9-aastaste hulgas võitis Märten Männiste, keda õpetab tema isa Kaupo Männiste; 10-12-aastaste rühmas võitis laulupoiss Robert Rebel Hagudi põhikoolist, keda juhendab Pilvi Pärnapuu; 13-15-aastaste seas oli parim Merit Männiste Kohila koolituskeskusest ning teda juhendab Marja Paju, kirjutab Nädaline.

Kõige vanemas vanuserühmas tunnistas žürii parimaks viis lauljat: Kristiina Lips (õpetaja Vahur Soonberg), Mick Pedaja, Liisa Rebane, Reio Blond (õpetaja Thea Paluoja) ja Maarja Sert (õpetaja Aime Mäesalu) olid žürii sõnul kõik väga võrdsed.

Žürii otsustas karika anda Thea Paluojale ja Rapla laulustuudiale.

Keila kaubamajas on ainulaadsed kassad

Veebruari keskel taasavas ukсед uuenenud Keila Tarbijate Ühistu Rõõmu Kaubamaja toidukaupade osakond, kus esimesena Eestis on ostjate kasutuses uued iseteeninduskassad. Kaubamaja lisandus 2600 ruutmeetrit müügipinda.

Rõõmu Kaubamaja toidukaupade osakonna neli iseteeninduskassa on Eestis ainulaadsed. Iseteeninduskassa eripära seisneb selles, et kassa ei ole kassapidajat, ostja skaneerib kaubad ise, tõstab need kilekotti ja tasub seejärel pangakaardiga. Ostjat juhendavad eesti- ja venekeelsed visuaalsed ja häälnõuanded, vajadusel abistab operaator. Iseteeninduskassa on mõeldud eeskätt väiksemate ostukoguste jaoks ja nendega kõrvuti töötavad ka tavakassad.

Säästab aega

Keila TÜ juhatuse esimehe Olev Mälli sõnul hoiab uus kassa kokku väiksemaid oste tegevate klientide aega. „Nad ei pea seisma suurte ostukoguste taga järjekorras tavakassas. See omakorda tähendab üldise kassajärjekorra lühenemist. Ostud saavad kiiremini tehtud,” sõnab Mäll. Tema väitel saab töötajate lisamata teenindada korraga rohkem kliente. Lisaks on iseteeninduskassa konsultant-kassapidaja töö huvitavam ja pakub seega suuremat motivatsiooni.

Rõõmu Kaubamaja iseteeninduskassa.

Iseteeninduskassad tarnis ja paigaldas kaubandus- ja teenindusettevõtetele IT tark- ja riistvaralahendusi pakkuv New Vision. Taivo Saar, New Visioni juhatuse esimees, ütleb, et ettevõtte tegeleb kassasüsteemidega ju-

ba 16 aastat. „Viimase aasta jooksul tegeleme aktiivselt ka firma NCR iseteeninduskassadega, mis on selle valdkonna tehnoloogiline kõrgtase. Nii on New Visionil hea võimalus pakuda oma klientidele parimat, mis

müügikohtade tehnoloogias saada on. Sellega anname ostjatele uue poodlemise kogemuse,” räägib Saar ja lisab, et iseteeninduskassade kasutamise kogemus on näiteks Leedus juba olemas, seal on New Vision neid paigaldanud 80 tükki.

Kaubakaod ei suurene

Olev Mäll kinnitab, et iseteeninduskassadega ei kaasne kaubakadude suurenemine. „Me näeme iseteeninduskassas rohkem positiivset ega arva, et nende kasutamine suurendaks kaubakadusid. Kassa tunneb kaupa mitmesuguste parameetrite järgi peale EAN koodi ja turvasüsteem tuvastab pettused. Maailmas tehtud uuringud näitavad, et neis kohtades, kus on iseteeninduskassad kauem kasutatud, ei ole kaubakaod suurenenud. Samas on vähenenud kassapidajate inimlikest eksimustest tingitud möödalaskmised.”

Kaubamaja uuendamise tingis Mälli sõnul see, et seni toimunud kontseptsioon ei võimaldanud pakkuja nõudlusele vastavat kaupade sortimenti. Hoone rekonstrueerimise projekti koostas arhitektibüroo OÜ PIKO projekt, laienduse rajas Fund Ehitus. 17. veebruaril avatud uuendatud Rõõmu Kaubamajas on ostude sooritamise varasemast mugavam, oluliselt on paranenud parkimisvõimalused.

Keila Tarbijate Ühistu on suurim toidu- ja tööstuskaupu müüv jaemüügi-kett Lääne-Harjumaal. Ketti kuuluvad 13 kauplust, ühistu annab tööd 322 inimesele ja ettevõtte 2008. aasta müügitulu oli 507 miljonit krooni. IET

Harjumaa visiit jättis positiivse mulje

Jaauari viimastel päevadel sõitis Riigikogu Reformierakonna fraktsioon Harjumaale, kus kohtuti kohalike elanike ja ettevõtjatega.

Esimesel päeval külastati fraktsiooniga Laitse ralliparki ja Kadarbiku Talu peatselt avatavat bioetanooli tehast. Mõlemad ettevõtted on ere näide omanike ettevõtlikkusest ning soovist pidevateks muutusteks ja arenguks. Laitse rallipargil on soov saada tõsiseltvõetavaks motokeskuseks, kus saaksid oma söiduosi lihvida nii profid kui ka algajad rallihuvilised.

Kurtina kool üllatas

Meeldivaks üllatuseks oli vastavastatud Kurtina põhikool-lasteaed, kus lastele on loodud suurepärased tingimused nii õpinguteks kui vaba aja veetmiseks. Saku valla ajaloo ning tege- mistega viis külalised kurssi vallavanem Arvo Pärniste.

Järgmine peatuskoht oli AS Paulig, mis on spetsialiseerunud maitseainete tootmisele. Ettevõtte näol on tege-

Visiit Harjumaale rõõmustas reformierakondlasi, sest kohtuti positiivselt mõtlevate inimestega.

mist väga eduka firmaga ning turuliidriga nii Baltikumis kui Venemaal.

Haridusametustest külastati Viimsi uut koolimaja ja Loo Gümnaasiumit. Viimsi kool on ehitatud küll tehnika viimase sõna järgi, kuid ka seal ilmsesid omad puudused: ventilatsioon praktiliselt puudub ning koolimaja asukad kurdavad külma üle. Loo Gümnaasiumi renoveerimine käib

küll jupphaaval, kuid nende suureks plussiks on tugev õpetajate kaader.

Transiit kasvab

Muuga Sadama juhtkond näeb oma tulevikku positiivselt. Sadama eeliseks on suutlikkus võtta vastu väga suuri kaubalaevu. Külastati ka ainulaadset sõeterminali, mis on Euroopa moodsaim. Ettevõtte juhid pea-

vad Muuga Sadamat lähinaabruses igati konkurentsivõimeliseks. Positiivse sõnumina jäi kõlama, et Venemaa majanduslik jõud hakkab poliitilisele peale jääma. Selles valguses suurenevad pidevalt transiidimahud. Muuga Sadam on teinud suuri kulusi keskkonnakaitse ja päästeohutuse vallas, millega võiks teda teiste eeskujuks tuua.

Maardu Gümnaasiumis ühiskonnaõpetuse tunni läbi viinud Igor Gräzin tões, et 12. klassi noored olid väga hästi kursis Eestis toimuvaga. Probleemina tõi Gräzin välja õpilaste vähese teadlikkuse kutseharidusest. Noored ei tea, millised võimalused on neil edasisteks õpinguteks. Igor Gräzini üllatas meeldivalt Maardu linna heakord – linn oli puhas ning oli tunda peremehe kätt.

Kallavere Gümnaasiumit külastanud Lauri Luik kiitis samuti noorte teadlikkust ja väga arukate küsimuste tulva. Oma ettekandes julgustas Luik noori oma linna elu edendamaks.

Toomas Viks

MÄRJAMAA VALLAVALITSUS

Märjamaal avati kauaoodatud Säästumarket.

Säästumarket jõudis lõpuks Märjamaale

Veebruari alguses avas Märjamaa vallas ukseid Säästumarket, mida kohalikud elanikud olid sinna juba kaua oodanud.

Märjamaa vallavanema Eero Plamuse sõnul korjati lausa allkirju, et suuresti kauplus avaks Märjamaal ukseid. „Nüüd on see olemas ja meie rahval on päris hea valikuvõimalus,“ sõnab Plamus. Tema hinnangul ei ole kauplus oluline vaid Märjamaa elanikele, seda külastavad ka naabervaldade elanikud. „Märjamaast on saanud piirkonna üks suuremaid keskusi,“ kinnitab Plamus.

Ka Säästumarketi keti direktori Regina Velbergi sõnul oli Säästumarket

Märjamaal väga oodatud. „Meile on korduvalt helistatud ja uuritud, et millal pood avatakse. Säästumarketi avamine Märjamaal tekitab piirkonnas kindlasti hinnakonkurentsi ja avarab kohalike inimeste valikuvõimalusi igapäevaste sisseostude tegemisel,“ lisas Velberg.

Ta avaldas lootust, et Märjamaa inimesed võtavad uue kaupluse selle hea hinna ja asukoha tõttu kiiresti omaks. Märjamaa Säästumarket on neljas uue kontseptsiooni kohaselt ehitatud kauplus. Poe müügipind on 600 ruutmeetrit ning seal saab tööd 10 inimest.

2008. aasta oktoobrist alustasid Säästumarketid üleminekut uuele brändikontseptsioonile. Hetkeseisuga on uuendatud 15 Säästumarketit

ning uued Säästumarketid on avatud Põltsamaal, Kohtla-Järvel ja Kuresaares. Uuenduse käigus saab Säästumarket uue logo ja kvaliteetsema siseilme.

Ainult tänu väärtuspõhisele poliitikale on meie riigile ja rahvale taas antud võimalus.

Regina Velbergi sõnul on muudatuse eesmärgiks muuta Säästumarket senisest veelgi külastajasõbralikumaks. „Tarbija jälgib aina enam hindu ning otsib võimalusi teha oma ostud soodsalt ja hinnavõrdlused näitavad, et Säästumarket on jätkuvalt kõige soodsam kauplustekett Eesti

turul,“ põhjendas Velberg.

Valikuvõimalus laieneb veelgi

Säästumarketi kett kuulub Rimi Eesti Food ASile ning on esimene tegevust alustanud odavmüügikaupluste kett Baltimaade jaekaubandusturul. Esimene Säästumarket avati 1999. aastal ning jaekaubanduskett annab tööd 900 töötajale. Säästumarketite kett on esindatud 28 linnas ja asulas. Kokku kuulub Säästumarketite ketti 57 kauplust üle Eesti. Märjamaa kaupluse näol on tegemist teise Säästumarketiga Raplamaal Raplas asuva Säästumarketi kõrval. Vallavanem Eero Plamuse sõnul avardub märjamaalaste valikuvõimalus tulevikus veelgi, sest vallale on esitanud ehitusloa taotluse ka Maxima kauplus. **ET**

Lühidalt

Viimsis algab uue kaubanduskeskuse ehitus

Nordwest Kinnisvara planeerib Haabneeme alevikku Viimsis enam kui 300 miljonit krooni maksvat ligi 20 000-ruutmeetrist kaubanduskeskust Oliivi.

Hoone detailplaneering kehtestati 2008. aasta oktoobris. Keskus on plaanis avada 2010. aasta suveks. Uue keskuse arendaja, Nordwest Kinnisvara OÜ juhatase liikme Kersti Männiku sõnul on uuringutest selgunud, et praegune Viimsi Market on kohalike elanike arvates selgelt väikseks jäänud ja tuleb lammutada.

Selle kohale on plaanis ehitada 19 800-ruutmeetrise brutopinnaga Oliivi nime kandev kaubanduskeskus. „Kuna Viimsis praegu moe- ja tööstuskaupade poed praktiliselt puuduvad, siis on need uue keskuse kaubavalikus prioriteetsel kohal. Uus pood hakkab sisaldama kokku üle 20 moe-, jalatsi- ning spordipoe, kolme söögikohta, teenindus-asutusi ning suurt toidupoodi. Kolmandik rendipindadest on juba eel-lepingutega kaetud,“ ütles Männik.

Viimsilase Jaak Salumetsa sõnul tuleb vallas lisaks uute kaubandus-pindade rajamisele rohkem tähelepanu pöörata ka muu elukeskkonna parandamisele.

SHUTTERSTOCK

Viimsi valda tuleb 60 miljoni kroonine veepuhastusjaam

Inseneribüroo Sweco Projekt AS projekteerib Viimsi vallale uue veepuhastusjaama, mis rajatakse 55 meetri kõrgusele Lubja mäele.

Praegu ei vasta Viimsi joogivesi lubatud kõrgema raua, mangaani ja ammoniumi sisalduse tõttu Euroopa Liidu ja Eesti Vabariigi seadustega kehtestatud joogivee normatiividele.

Viimsi valla olemasolevad vee- ja kanalisatsioonitrassid on amortiseerunud, mistõttu on kraanivesi ebameeldiva lõhna ja maitsega. Joogivee kvaliteedi tõstmiseks on vaja paigaldada uus torustik ja ringvooluga veesüsteem, teatab vald.

Veetötlusjaam projekteeritakse nii, et selle ehitamine ja eksploateerimine ei kujuta ohtu inimeste tervisele ning looduskeskkonnale. Uus veepuhastusjaam peaks valla vajadused rahuldama 20–30 aastaks, kuid projektis on ette nähtud ka veepuhastusseadme hilisema ökonoomse laiendamise võimalus. Lisaks arvestatakse võimalike eriolukordadega. Näiteks hakkab joogiveisi olema kättesaadav ka juhul, kui elektrit ei ole.

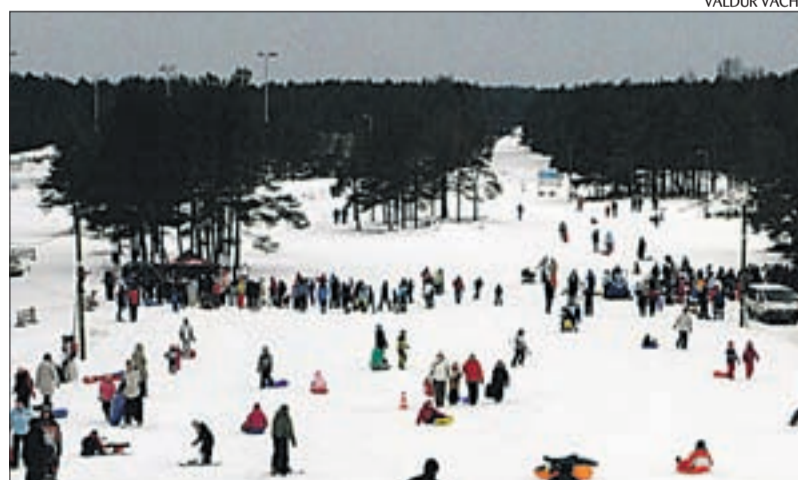
Veepuhastusjaama esimeses ehitusetapis, mis valmib 2009. aasta sügiseks, rajatakse kolm 2000 m³ veereservuaari. Lisaks ehitatakse Viimsi valla mandriosa keskele Euroopa Liidu ühtekuuluvusfondi raha eest uued puurkaevud, mis on tsentraalselt ühendatud rajatava veepuhastusjaamaga.

Projekti maksumus on 60 miljonit krooni.

Vastlapäeval sündis tervisespordirekord

Vastlapäeval rekordiuuritusel „Koo kogutud kilomeetritega ümber maakera“ pani Keilas enda poolt läbitud kilomeetrid kirja 444 inimest, kes läbisid kokku 5321 kilomeetrit.

Lisks jättis mitusada kelgutajat oma läbitud kilomeetrid mõõtmata. Sellega püstitati Eesti terviseradadel kõigi aegade osalusrekord nii osalejate arvu kui kogutud kilomeetrite osas. Vabariigi sünnipäeval toimunud Eesti Terviseradade rekordiuuritusel fikseeris oma panuse 11424 suusatamisest ning kehalisest liikumisest lugu pidavat inimest. Registreeritud tervisekilomeetrite arvuks saadi kokku 93 186,7 km. Seatud suur eesmärk on kuhjaga täidetud. Õnnestunud

Vastlapäev tõi kokku rekordiarvu tervisesportlasi.

uurituse käigus tegime ühiselt kaudu üle kahe tiiru ümber maakera.

Ürituse „Keila suusapäevad 2009“ raames toimunud VII Keila Suusasõi-

dul Havanna Sport auhindadele said lõpuprotokollis nime kirja 99 võistlejat. Päeva parima aja sõitis välja viimasel ajal Eesti koondise määrdeme-

VALDUR VACHT

hena tuntust kogunud Peep Koidu, keilakate parimana lõpetas 30 kilomeetri distantsi Tauri Tikerpe, kes oli ka oma vanuseklassi kiireim. Naiste parim oli Terje Odamus Sauelt.

Rohkearvulise suusa- ja spordirahva panustest rekordiuuritusse anti teada 69 Eestimaa erinevast looduslikust sportimiskohast. Kokku oli Eestimaa ette valmistatud ligi 600 kilomeetrit suusaradu, hoolitsetud autode parkimisvõimaluste eest. Suuremates tervisekeskustes olid avatud ka suusalaenutused. Vastlapäevale kohaselt olid kõik kelgunõlvad pika liu laskjatest ümmistumas. Ürituse eesmärk on teadvustada inimestele nende kodulähedasi looduslikke terviseradu ja kutsuda kõiki üles mõnusaalt aega veetma. **ET**

Vastlatralli Viimsi moodi

Tänavune vastlapäev oli 24. veebruaril ning Viimsi Reformierakonna eestvedamisel toimus sel puhul Pargi mäel ja tiigijääl Viimsi Peokeskuse juures pereüritus nii suurtele kui väikestele viimsilastele.

Vastlatrallil sai kelgutada ja uisutada, toimusid erinevad meeleolukad võistukatsumised auhindadele. Päeva juhtis Leino Einer, kes viimsilastele tuttavad näiteks valla jaanitulede õhtujuhina. Pakuti hernesuppi, kuuma teed ja vastlakukleid, mängis muusika. Osavõtjaid oli erinevatel hinnangutel kuni 2500. Nii suure osavõtjaskonnaga üritust annab meenutada. Tagasiside on olnud väga positiivne ja kindlasti tuleb sarnaseid pererituseid veel. Korraldajad tänavad kõiki osalejaid ja toetajaid – tegime koos vägeva asja.

Veiko Vähi, peakorraldaja

Reformiorav vastlapäeva tähistamisel Viimsis.

Kuulus Kiiu torn

Kiiu torn asub Kuusalu vallas Kiiu mõisapargis. Keskaja lõpul 16. sajandi esimesel veerandil ehitatud väike kivist ümar tornilinnus, mida on nimetatud ka vasall-linnuseks, on Eestis üks väheseid terviklikult säilinud tolleaegseid linnusehitisi.

Tornis on neli korrust, väljastpoolt ümbritseb kivimüüri puidust ringrõdu. Müüride paksus jalamil on 1,8

meetrit, torni sisemine lõbimõõt küünib 4,3 meetrini. Väikest tornilinnust kasutati elamiseks ja rahututel aegadel ka kaitseks, torni teine korrus oli elukorrus, kaks viimast aga kaitsekorrused. Tornilinnus restaureeriti 1973, mil taastati torni algne välimüür.

Tänapäeval on Kiiu torn kasutusel kohvikuna, mille omanikuks on Kuusalu vald.

Eesti Teataja

Eesti Teataja
Eesti Reformierakond
Tõnismägi 9, 10119 Tallinn
Toimetusega saab tööpäevadel 10-14
ühendust telefonil 5850 1122 ja
meiliaadressil: teataja@reform.ee

Saada vastus märksõnaga "lahendus" 5. aprilliks aadressile Tõnismägi 9, 10119 Tallinn või e-posti teel teataja@reform.ee ning osale Eesti Teataja meene loosimisel.

Ristsõna lahendus

Ees- ja perekonnanimi

Postiaadress või e-post

Telefon

Eelmise peauhinna võitis Vello Vendelin

Oma andmeid edastades nõustun tulevikus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikutid puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimusel, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikutega seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

Cimble ***	Tundelised helindid	Sundiv	Norra suusanaine Kokkuleplane	Saksa jalgpalli- legend	Näitle- janna	Rida	Tallinna ase- linnapea	Vahel	Veerikkad kohad	Keele- teatmik	Mehkel- dus	Lundver
Egiptuse jumal			Polkovnik saksa sõjaväes Ephoh					Kõmu- reporter Kutsuv hüüe Krokodill				
Veekogu kalda- pealne						Sõsara- kesed Jahutoode						
Külm kaste (8 tähte)										10000 m2 Alkoholi- tootja		
Ruumikas				Vene helilooja Paljaltolek								Kõhku- mine
Neem		Hollandi vutikuulsus Isiklik liik- lusvahend			Itaalia veini- piirkond ... Baltica							
Värsk kandi elanik											Tund Aar	
Küla					Isikukood Junnid			Kõigest hoolimata Rikas jänk Teatmeteos				
Piirkond Rootsis			Euroliidu abiprojekt			Erbium Tiivulised olendid		Desktop Prima- baleriin			365 päeva Jõgi Londonis	
Venelase jaatus			Liialt							Hiidlanna peakate Koeratõug		
...matk					...Hiina F-1 endine pilot				Sportifirma Sohvri vaenlane			
Churchilli lemmikasi				Siseruumi- lambene Aedik Multi Use Trailer				Veendumus Peatäis magamist			Äriühing Tänav Tin. vanalinnas	
Muinasaeg Kuulus ase- rite portvein				Mängu- kannid Metroo				Peep Taimla saade Superluks				Loodus- kaitse
James Watt'i leiutus (9 t)												
Suhtlus- portaal												
				Brasiilia jalgpalli- legend				Tantsu- pedagoog Logard				

